

É r t e s í t ő.

36. szám

Pest, május' 10dikén

1834.

Kivonás az 1834ki aprilisi időjárásról és a budai csillagász intézeti vizsgálatokból.

magassága	a' légmérőnek	a' hőmérőnek
legnagyobb	27 ^h 8 ^l , 761 (19dikén)	+17°, 0 (30kán)
közép	27 5, 506	+ 7 ,4833
legkisebb	26 2, 878 (10dikén)	+ 0 ,8 (10kén)

Legnagyobb különbség a' légnomásban: = 5^l, 883; a' mérsékletben: = 16° ,2.

A' mult hónapi időjárásban semmi szokatlan nem ötlék elő, különös igen kevés; aprilis volt, 's mint ilyennek időjárása állhatatlan 's legkülönzőbb sajátága. Megtartá most is máskori változó-kony természetét. Volt nap hóval (3), esős (9), köddel 's párolgással (2, nagy mértékben); még sem volt fürgeteg, nem szélvész (ámbar két ízben ugyanjól fűtt) nem volt egy nap is tiszta felhőtlen ég, ellenben teljesen borult hat. A' szelek jobbra éjszakról fűttak 's éjnyugatról; a' légmérő állási egyenlőséggel, a' mérséklet, főképp a' hónap utólján kellemmel mutatkoztak. Egyéb-iránt semmi rendkívüli tünemény nem vala szemlélhető.

Albert F.

„A' magyar Király“

c z i m e r ű v e n d é g f o g a d ó m e g n y i t t a t á s a.

Szerencsém van ezennel a' magas Nemesség, cs. kir. Katonáság és t. cz. Utazóknak alázatosan jelenteni, hogy én az ismeretes híri vendégfogadót „a magyar Királyhoz“ Pesten a' játék-szin-piaczon előbb Halzl- most Sebastian-házban megnyitottam. — Kötelességemnek tartom különösen figyelmessé tenni a' tisztes Közönséget ezen, minden Idegenre nézve olly kedvező-fekvésű Vendégfogadónak kitünő jelességire. Részemről nem volt kimélve semmi költség, melly által az Utazók kényelmességét bővíteni; az egész hajlékot megújítani; és valamennyi vendégszobákat, ebédlőt, és kávéházat egészen újd on butorozni és földi-szesíteni lehetett. Szorgalmas gond fog fordítani egyszersmind a' cselédség megszállására, 's equipagek és lovak elhelyezésére. — De különösen fő figyelmemet fordítandom arra, hogy jeles konyha és pincze, kellő, serény és jutalmas szolgálat mellett bizonyossá tehessem-vállalkozásom iránt a' magas tiszteletű Közönség bizodalját, 's ahoz képest teljes elégedésig mindennel szolgálhassak, mit csak egy jeles készületű vendégfogadóban kívánhatni. Kedvező pártolásért esdekelve

Bartl János,

a' fennevezett vendégfogadó haszonbérloje.

(1) Vogel S. A. butor-gyárnok Pesten tisztelettel jelenti: hogy raktárában folyvást elégséges számú, mind közönséges mind középszerű mind válogatott minőségű butorok készítettnek 's talátnak fényre simított dió-, cseresznye-, 's feketére itatott fából, a' legújabb izlés szerint. Különösen bátor ajánlani az ő fényes szobakészületeit mahagoni 's habos (Flader) körösfából, valamint lüstereket 's tükröket tetszés szerinti nagyságban 's fényre simított vagy aranyozott ráma- v. foglalékokban. — Készséggel föl vállalja bármi rendelés szerint megkésztetését nagyobb 's nevezetes butorozásoknak, mint szinte ablak-, szoba- és ágyhajlék (Alcoven) kárpitozásoknak, nem különben ágyboritékok (Bettcouvert) vagy koczka-pallózatoknak (Parquette), melly utóbbiak ha kivántató mennyiségben készen nem találkoznának is, a' leggyorsabban 's leg-
rövidebb idő alatt fog irántok szorgoskodni a' legjobb és szárazabb fából. Az idő körülményeihez mérsékelt jutalmas árak mellett, készítenyeinek kedvező kapósságát, 's tisztelt vásárlójinak teljes megelégtülését reményli ezentul is olly hosszú évsoron által az országos bizodalmat megnyerni törekedett iparkodásánál, 's gyára minden ágainak az előhaladás kívánatához fokonként szabott tökéletesedésénél fogva — Raktára Pesten a' Dorottya-utcában van, saját házában 16 szám alatt.

Allandó rakhelyet tart Debreczenben is báró Vay-házban a' német-utcában.

(9)

(1) Eladó hágó-kosok. Pesten, az Újvárosban, bálvány-utcában 269 szám alatt 50 darab 2 esztendő electoral kos eladó.

(2)

(1) **Hirdetés.** A' mélt. Keresztszeghi és Adorjáni gróf Csáky Sándor úr törvényes zár alatt lévő masszájához tartozó 's ns. Szepes vmegyében keblezett Káposztafalvi urodalmat illető allodialis gazdaság, az ide tartozó Imrichfalvi, Sztraczenai és Zaiffi jobbágyok munkáikkal 's egyéb Urbarialis adózásaikkal egyetemben, mint szinte a' halászat és vadászat jusai, királyi haszonvételek, ugymint mézszárszék, és korcsmáltatás jusa, a' ser-, pályinka-főzetés, tégl- és méz-égetés (mellyhez azonban az urodalom részéről csak az egyességbeli levélben világosan meghatározandó öl fák fognak adatni) jusaival, nem különben a' malombeli jövedelmek, a' gazdálkodás folytatására szükséges uradalmi épületekkel; fundus instructussal, ugy mint juh- és sertés-nyájakkal, vonó marhákkal, 's minden gazdálkodáshoz tartozó eszközökkel, szóval minden jusok, és haszonvételek, mellyeket jelenleg Winter Salamon haszonbérő bir és használ, e' folyó eszt. august 15ő napjától számítandó három egymás után következő esztendőre a' főmélt. magy. udv. Cancellaria múlt 1831ik eszdei julius 15ikén költ kegy. parancsolatja következtében nyilvánosságos árverés útján a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adatni; mind azok tehát, kiknek ezen árendához kedvek vagyon, az e' végett a' helyszinén e' folyó 1834 eszdei junius 2ik napján dél előtti 9 óraker kezdendő licitációra ezennel meghivatnak, azon hozzáadással, hogy a' massa bátorságára szolgálandó vagyonaikról hiteles bizonyítványokat magokkal hozni, egyszersmind pedig bánatpénzül előre leteendő 500 pengő forinttal felkészülve lenni ne terheltessenek. — Bővebb őszveírását mind ezen bérbe adandó jusoknak és haszonvételeknek idő közben az ezt látni kívánókkal közölheti Debreczenben az alólirt Sequestri Curator, a' helyszinén pedig uradalmi Perceptor Dudaszky Gábor. — Debreczen május 1. 1834. (3)

Nyitra-Ivánkai Vitéz György,

mint a' fent említett törvényes zár kegyelmesen kinevezett gondviselője.

(1) Sz. kir. Pécs városánál egy, 200 pengő fr. fizetéssel, szükséges szerszámokra általában kiszabott 50 fittal, szabad lakással, esztendőnként 6 öl fával, 50 mérő zabbal, 36 mázsa szénával és 3 szekér szalmával fizeteskép jövedelmező erdőkerülői hivatal megürülvén: kiknek ezen hivatalhoz kedvek vagyon, erdész-tudományi jártasságuk 's jó erkölcsükről szóló bizonyítványokkal fölruházott folyamodásaikat, alulirt naptól kezdve 6 hét alatt nyújthatják be az érintett sz. kir. város házánál. Budán május 2kán 1834. (3)

(1) A' nagymélt. magy. kir. Helytartó-tanácsnak f. eszt. april. 15kén 10085 szám alatt költ fenső rendelésénél fogvást a' Pécsváradi kerülethez tartozó Vaiszló urodalomban mindenféle szesz-italok kiméretési jusa, 's palinkafőzéstül járó üstpenz, f. eszt. juliusa 15őjén a' szokott régegi órákban Vaiszlón a' tisztartósági épületben tartandó nyilvános árverés útján, ugyan f. eszt. novemb. 15őjéül, három egymásután következő esztendőre haszonbérbe fog kiadatni.

Budán május 6. 1834.

(3)

(1) **Hirdetés.** A' nagymélt. magyar kir. udv. Kamara rendeléséből: f. eszt. junius 2kán 's következő napjain, alul megnevezett, az Arad-mutinai kir. kamarai urodalomhoz tartozó 's részint Arad, részint Csanád vmegyében fekvő puszták, nyilvános árverés útján, alul jegyzett szakaszokként hat egymásután következő esztendőre korlátlan gazdálkodásul haszonbérbe bocsáttatnak; és pedig:

Földvár pusztán: I. osztály 2730 hold. — II. oszt. 1569 h. — III. oszt. 2317 h. — IV. $\frac{1}{2}$ oszt. 2436 h. — IV. $\frac{2}{3}$ oszt. 1300 h.

Bánhegyesen: I. $\frac{1}{2}$ osztály 3959 hold. — I. $\frac{2}{3}$ oszt. 1580 h. — II. $\frac{1}{2}$ oszt. 2200 h. — II $\frac{2}{3}$ oszt. 2302 h. — III. $\frac{1}{2}$ oszt. 1581 h. — III. $\frac{2}{3}$ oszt. 1940 h. — IV. oszt. 2382 h.

Bodzáson: I. osztály 2215 hold. — II. oszt. 1888 h. — III. oszt. 2457 h.

Apácán: I. osztály 3790 hold. — II. oszt. 4140 h. — III. oszt. 2302 h.

Medgyesen: I. osztály 2765 hold. — II. 2630 h. — III. oszt. 4920 h.

Kunagottán: I. osztály 1558 hold. — II. oszt. 1670 h. — III. oszt. 2062 h. — IV. oszt. 2353 h. — V. oszt. 2613 h. — VI. oszt. 2695 h. — VII. oszt. 1231 h.

Kupa puszta egészen 4774 hold.

Nagy-Kamarás pusztán: I. osztály 3005 hold. — II. oszt. 2986 hold.

Dumiratoson: I. osztály 927 hold. — II. oszt. 1127 h. — III. oszt. 2104 h.

Bassarágon: I. osztály 1929 hold. — II. oszt. 1150 h. — III. oszt. 1200 h.

Szondán: I. osztály 2588 hold. — II. oszt. 2848 h.

Az árverés, mellyben izraéliták részt nem vehetnek, tartatni fog 1834 juniusa 2kán Budán a' magy. kir. udv. kamarai épületben az erre kirendelt bizottság jelenlétében.

A' haszonbérlet kezdődik 1835 april 24kén 's tart 6 egész esztendőig, azon kikötéssel: hogy ha ez idő alatt a' puszták általjában vagy részenként is valakinek királyi adományképen e' ajándékozhatnának, ez esetben a' fennlevő haszonbéri egyezés, előre bocsátandó illő fölmondási idő mellett, megszűntnek tekintetik. — A' fenn kijelent pusztákat haszonbérlet szándékozők, vagyoni-beli állapotjuk felől előmutatandó törvényes bizonyítványok mellett, az árverésre elégséges bánatpénzzel, — melly az árverésben első kikiáltási ár szerint, 's a' haszonbérbe adandó hold-mennyiség számához képest meghatározandó egy esztendői haszonbéri árnak tized részét teendő, — fölkészülve jelenjenek meg.

Az egyezés és árverés közelebbi föltételeit megtekinthetni akár Aradon a' kir. kamarai Praefectusságnak, akár Budán a' kir. kamarai Számvevő-hivatalban; csupán azt jegyezvén még meg: hogy ámbár árverés után többé semmi ajánlatok sem fogadtatnak el, árverés előtt azonban még is 1834 junius 1sőjeig megengedtetik írásbeli ajánlatokat benyújtani. Budán april. 30kán 1834. (3)

(2) **Hebegő vagy pelyegő személyeknek,** kik segedelmhez járulni kívánának, tisztelettel jelenthetem, hogy az egészségre ügyelő országi hatóságtul, bizonyítványimmál fogva, mellyeket a' bajor kir. belügyekbeli statusministeriumtól 's a' müncheni orvosi biztosságtul, előterjesztettem, engedelmet nyerek, itt helyben is hebegők gyógyításával foglalatokodni. E' tekintetből szerencsém van tudatni azokkal, kiket a' szerencsétlenség ért e' roszban szenvedni, hogy gyógyítási rendszerem hív követése mellett, rövid idő mulva nemcsak megszabadulnak tőle, hanem szép és tiszta kimondást is nyerek. Ezen követett rendszerem, egy ezüst machina alkalmazásából áll, hozzá járuló oktatóssal. A' machina használása se fájdalmat se más valami nagy alkalmatlanságot nem okoz; használása ideje pedig a' hebegés nemétől, 's különösen az utasítás kellő megtartásául függ. Én, minthogy a' hebegés gyógyításával már hosszabb-idő óta foglalatokodom, 's olly sokat kigyógyítottam: tapasztalásból tudom, hogy ezen eszköz által mindenkin (akármi legyen oka, 's bárminő foka a' hebegésnek) tökéletesen segítheti; 's a' fogamat ugyanegy marad ifjakknál valamint korosakknál; csupán igen gyöngye koru gyermekek 's ollyanok, kiknél „lelki téhetség vagy akarat hibázik“ hogy a' valóban nem nehéz utasítást híven kövessék, — maradnak a' tökéletes fogamat javaiból kizárva. Vidékieknek megjegyzem, hogy a' gyógyítási rendszernek írásbeli közlésével nem boldogulnak; azonban itteni személyes jelenlétök csupán négy napig kívántatik; továbbá jelentem egyszersmind, hogy itt tartózkodásom rövid idejű lesz. (3)

Löffler Ferencz,

Bécsbül, lakik Pesten váczai-utczában „a' hétválasztó“ vendégfogadóban, 1ső emelet 13 számú ajtó. Otthon található naponként reggeli 9 órától 12őig.

(2) **Hirdetés.** A' nagymélt. magyar kir. udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik: hogy jövő május 14kén Budaörsön a' kir. kamarai pinczében 2000 akó fehér uj, és 200 akó fehér ó borok, 80 akó törköly- és borseprű pálinkával együtt; — Ugyan május 15kén pedig a' Zsámbéki pinczében 1000 akó uj borok, hordó nélkül, a' szokott reggeli órákban árverés utján kész pénzbeli fizetés mellett eladatni fognak. Budán april 29. 1834. (3)

(2) **Hirdetés.** A' nagymélt. magyar kir. udvari Kamara rendeléséből hírvil adatik: hogy az alul jegyzett királyi haszonvételek, mint mellyek mostani haszonbér-ideje f. eszt. julius 31kével végére jár, május 12kén a' szokott reggeli órákban Ó-Budán a' kir. kam. praefectusság kancellariájában tartandó nyilvános árverés utján, ujjalag három egymásután következő esztendőre haszonbérbe bocsátatnak; és pedig:

- 1) Visegrád koronai m. városban az urodalmi bolt, hozzá járuló lakással és kereskedés-jussal.
- 2) Tök koronai helységben az urodalmi korcsma és mészárszék, hozzá tartozó 7 $\frac{1}{2}$ hold szántófölddel.

Bérletni kívánkozók a' mondott napon és helyen szükséges bánatpénzzel fölkészülve megjelenni ezennel hivatalosak. A' bérlet föltételeit a' mondott kancellariában előbb is megtudhatni. Budán april 29. 1834. (2)

(2) Klein Ádám rézműves, eperjesi lakos, ajánlkozok mindenféle — nevezetesen pálinka-főzéshez szükséges, akár csapos, akár kosár- golya- és gőzkészületű machinák; továbbá kisebb 's nagyobb tüzfecskendők 's egyéb kisebb nagyobb rézművek készítésére. Egyszersmind kötelezi magát az általa készített machinák épületekhez teljes alkalmazására 's célirányos menetbe hozására. (3)

(2) Néhai Stelzer Dániel, volt győri Tanítóknak, hagyományából a győri evangélikai iskolában két ifju számára alapított 100 pengő forint esztendei segedelem kifizetése az idei iskolai-esztendőre elkezdődvén, az azt elnyerni kívánók, jeles elméleti tehetségökről és feddhetetlen erkölcsükről, úgy szinte, mivel az elhunytak és feleségének, Róth asszonynak, nemzetségökből származottakat előbbség illeti, erről is hiteles bizonyítványokkal ellátva, magokat Győrött az alapítvány gondviselőjénél, Torkos Imre ügyviselőnél, jelentsék. (3)

(3) M. báró Orczy Lőrincz urnak Pesten uri-utczabeli házában az udvarmesternél található tulajdon termésbeli valódi Vison-tai óborokat, az 1822kinek nagy, boutelláját 1 fr. 20 krajával, az 1820kinek pedig 1 fr. 1 krajával. (3)

Molnár ezelőtt Kieszler eger-'s patkány-labdacsok. (Pillulák.)

Ezen, 44 esztendő óta, az egerek 's patkányok kiirtására legfoganatosabb sikerrel nasznált labdacok (pillulák) mellyek mind tartósságoknál, mind pedig hirtelen és bizonyos hathatóságoknál fogvást minden eddiglen ismeretes szereken túl emelkednek jóléle-valóságokban egyedül megkaphatók:

Pesten: Oberhäuszer ur és Társa fűszer-kereskedésében „a 3 oroszlánál,“ a játékszin-piaczon.

Pozsonyban: Hummel ur örököseinél.

Kassán: Pauer I. Mihály urnál.

Eperjesen: Pap József. Sámuel urnál.

Miskolczon: Bakos József urnál.

Lócsén: Dapsy Eduárd urnál.

Sz. Mihlóson: Balló-Sámuel urnál.

Az eger-'s patkány-labdacsok' használmódja.

Szükség e' labdacokból 12—16tot játékos kártyákra, négy — ötönként egyre egyre, azon szobák', csűrök, raktárak' vagy malmok' különféle szugaiba kirakni, a' hol az egerek vagy patkányok tanyáznak. Kis idő múlva az egerek és patkányok mohón befalják e' labdacokat, 's eltűnnek. Az egerek vagy patkányok számosabb seregeiknek azonban, folyvást 8. napig kell mindig újdun új kártyákra tálalni e' labdacokat; melly időköz után bizonyára semmi nyomuk se leend a' kedvetlen vendégeknél. Egy csekély próbatét meg fog mindenkit győzni a' mondottak' igazságáról.

Molnár Károly.

(3) A' nagymélt. magy. kir. Helytartó-tanács rendeléséből: Varasdnál a' Dráván újdun épített hid vám-jövedelme, e' f. eszt. majus 26kán ugyan Varasdon tartandó nyilvános árverés útján három esztendőre haszonbérbe fog kiadatni. Budán april 14kén 1834. (3)

(3) **Jelentés árverés iránt.** F. eszt. martz. 18káról 8008 sz. alatt költ magyar kir. helytartósági rendelésnél fogva tudomásul tétetik: hogy a' m. kir. egyetemi jószágalaphoz tartozó Sellye urodalombeli vásári haszonvételek 's a' Vág vizén a' vám-jövedelmek, egyenkint különkülön, f. 1834 augusztusa 1sőjétől három egymásutáni esztendőre haszonbérbe bocsáttatnak, 's ez iránt az árverés a' következő julius 1ső napján reggeli 10 órakor ugyan Sellyén az urodalmi tisztségi épületben tartatik, mellyre is a' haszonbérleti kívánczók elégséges bánatpénzzel megjelenni ezennel hivatalosak. A' haszonbér föltételeit megtudhatni a' sellyei pol. fund. jószág kerületi igazgatóságánál, vagy helyben az urodalmi tisztségnél. (3)

(2) **Hirdetés.** A' nagymélt. magy. kir. udvari Kincstár rendelése következtében: szabad kir. Breznóbánya városhoz tartozó, 's ujjlag három esztendőre bérbe kiadandó némelly haszonvételek u. m. Benyus és Baczuch nevezetű majorokban a' kimérés joga; Garan és Rohozna folyókban a' halászat, továbbá a' vadászat és madarászat a' város tilosaiban, e' folyó eszt. julius 7kén nyilvános árverés útján bérbe bocsáttatnak; melly napon a' mondott haszonvételeket ki-bérteni kívánók, magokkal hozott elegendő bánatpénzzel a' városháznál megjelenhetnek.

Budán april 22kén 1834.

(3)

☞ Mai ujságunkhoz mellékelve küldetik egy hivatalos jelentés a' Mezőhegyesen f. eszt. juliusa 1sőjén tartandó loárverés felől

Dunavíz-állás a' budai vízmérték szerint:

Május' 8dikán 9 láb. 10 hüv. 6 von. Május' 9dikén 10 láb. 0 hüv. 6 von. Május' 10dikén 10 láb. 1 hüv. 9 von. (0 felett)